

A VILÁGÍTÁS MEGKÖZELÍTÉSEI BELSŐÉPÍTÉSZETI - ÉS FORMATERVEZŐI LÉPTÉKBEN

Leits Miklós András - DLA Tézisfüzet

Pécs-Budapest, 2021. április 30.

ELŐSZÓ

Dolgozatommal átfogó képet szeretnék adni alkotófolyamataim meghatározó mozgatórugóiról, tervezői hozzáállásomról. Így keresve válaszokat a **léptékváltásokra** való elemi igényre, amely folyamatosan kísér munkám során. Lényem fontos részét képezik azok az élmények, amelyek - gyerekkorom óta - a **kézművességhez** kapcsolódnak. Mára biztos vagyok benne, hogy az átjárás a kézműves igényű lámpatest-formatervezői, valamint a nagyobb léptékű belsőépítészeti feladatok között, serkentőleg hat.

Szakmai útkeresés közben éreztem, hogy az egyetemi tanulmányok és az építészirodában töltött első pályaévek után a képességeim és affinitásaim a megfogható, kisebb lépték felé terelnek majd pályámon. 2015-ben a Doktori Iskolaiba való jelentkezéskor formatervezői ambíciókkal már 2 éve Hollandiában éltem és úgy képzeltem, hogy a jövőben kisipari **kézműves világítótest és lakberendezési tárgyak** tervezésével és kisüzemi gyártásával fogok foglalkozni.

Kutatási témámat mindenképpen szerettem volna kiterjeszteni tágabb tervezési területre úgy, hogy fókuszba kerüljön a fény és világítás mind a tárgytervezés, mind a belső terek léptékében.

Enteriőr, világítás vagy lámpa tervezésénél elsősorban a **felhasználó élményére, asszociációk, érzetek előhívására fókuszálok**. Az érzelmi válaszok a minket körülvevő környezetre (tér-) élmény nem csak az érzékeléseinken keresztül alakul ki. Vannak tudatalatti mozgatórugók, amik meghatározzák, hogy az egyén vagy közösség hogyan tudja befogadni, megérteni, megélni a környezetüket. Éppen ezért a tervezés holisztikus és

interdiszciplináris szemléletet követel. A térpszichológia, a biológia, a fizika, a művészetek, a divat, vagy épp a technológiai fejlődés befolyásolják az eredményt.

A különböző léptékekben zajló tárgy- és belsőtér tervezés szempontjai egymással szoros, elválaszthatatlan összefüggésekben állnak. Alkotás közben a tárgy - kiemelten a világítótestek - és a tér egymásra gyakorolt hatásait veszem figyelembe.

TÉZISEK

Léptékváltások fontossága tervezés közben

Az átjárások az építész-belsőépítész-formatervező léptékek között egymásra serkentőleg hatnak. A tervezés közbeni figyelemösszpontosításléptékváltásai, nagyítás-kicsinyítés mellett, friss nézőponttal segítenek megújulni, felfrissülni. A terméktervezésben használt technológiák és anyagok használata tovább gazdagítja a belsőépítészeti tervezői eszközök táráát és viszont. A lámpatestek iránt támasztott elvárásokat jobban látjuk a térből, és a tér jó megvilágítása pedig a tárgy felől is tanulmányozandó. A problémák jobb megértését segíti ez a szemléletmód, így szakmailag mindkét léptékben támaszkodhatunk erre az attitűdre.

A felhasználói élmény komplex megközelítése

A befogadó élményére kell fókuszálni, ezért hangulatokból, fényhatásokból kell kiindulni és nem feltétlenül a termékekből. A világítástervezés valódi és maradandó értéke a teret használók élményeinek-hangulatának megértésében, valamint az arra reflektáló komplex megoldásokban rejlik, nem az installált eszközök költségeiben. A belsőterek világításának tervezése interdiszciplináris szemléletet igényel, ahol - a különböző tudományok és tapasztalatok integrálása mellett - a szakágak teljes összhangban tartásával az alkotói vízió koherenciájának megtartása a valódi cél. Ezek segítségével kifejezőbben tudunk megjeleníteni és formálni asszociációkat, mint valaha. Emberi biológiánkban és viselkedésünkben lényegét tekintve szinte alig változtunk az elmúlt pár ezer év alatt, így axiómaként tekinthetünk evolúciós okokra visszavezethető működéseinkre viselkedésünkre. Tervező munkánk során ezekre a szempontokra kiindulópontként tekinthetünk.

A kézművesség helye és határai belsőépítész és formatervezői szemmel

A kézműves szemlélet helye és értéke a belsőépítészeti és tárgykultúrában mindig változó megítéléssel bír. Rohanó világunkban a kortárs alapanyagok és termékek jellemzően a sorozatgyártásra a gépesítésre vannak kihegyezve. A standardizálás logikájának természetesen van helye a szakmában. Számos megbízás esetén viszont a speciális igényekre finoman reagáló megoldásokra van szükség. A kézműves megközelítés nagy szabadságfokot ad az enteriőr-, és formatervezőnek, hiszen így nemcsak tucat gyártmányok ügyes válogatását, hanem teljesen egyedi kialakítást, erősebb, gazdagabb eredményt hozhat létre.

